

Serviciul secret rusesc

La 7 noiembrie 1917, Lenin, in calitate de presedinte al Consiliului Comisarilor poporului, semneaza un decret prin care instituia "Comisiunea extraordinara pentru a combate contrarevolutia, sabotajul si abaterile de la serviciu".

Primele, doua cuvinte ale acestei lungi titulaturi, pe ruseste, sunt "Ceresvicinaia Komisia", de unde, prin prescurtare, numele comisiei extraordinare deveni "Ceka".

Desi la inceput nu era precis stabilita ca organizare si program de activitate, aceasta institutie s-a afirmat si intarit treptat, pana ajunse a fi cel mai temut organ de teroare.

Ea cuprindea doua parti :

a) Un organ de conducere suprem, Colegiul Cekai, zis si Comisia extraordinara panrusa, avand ca director general pe Felix Djerjinski, un polonez necunoscut la inceput publicului rus, dar cu puteri discreționare.

b) Un numar oarecare de sectii, din care sectia a 2-a, numita "Sectia speciala", Osobiy Otdel (prescurtat O.O.), avea ca insarcinare spionajul politic. Aceasta O. O. inghitea sume enorme, dar aducea conducerii Cekai mari servicii. Era secreta si diferita de celelalte sectii. Ea spiona nu numai oamenii politici, ci intreaga populatie - de la cel mai umil lucrator pana la cel mai de sus functionar. Chiar propriii sai agenti si insisi comisarii poporului erau indeaproape supravegheati.

Agentii acestei sectii erau foarte numerosi. Ajunsese la un moment ca revenea un agent la 12 locuitori.

Directiunea Cekai pentru "Comuna de Nord", care ingloba Petersburgul si imprejurimile, a fost de la inceput incredintata lui Moses Uritki, cunoscut mai mult numai in partidele bolsevice, unde avea diferite alte nume : Kusmanici, Solomon, Boris, Boreski si Satski.

Moses Solomonovici Uritki, tanar de 25 ani, originar dintr-o localitate de linga Kiev, membru in partidul social-democrat, trecuse succesiv prin cunoscutele faze ale oricarui revolutionar rus : inchisoarea, surghiunul si emigrarea. El era cunoscut de Okhrana (politia secreta) tarista ca agent socialist.

Desi mediocru din toate punctele de vedere, a ajuns totusi secretarul lui Plehanov, iar in 1912 a fost ales ca reprezentant al gruparii lui Trotzki in Comitetul de organizare al revolutionarilor rusi.

Alegerea lui a fost insa efectuata din ordinul Okhraniei, cu voturile spionilor ei, care se improvizarau membri ai partidului numai ca sa aiba acces la intrunire.

in politia secreta bolsevica (CEKA), Uritki a fost cooptat in octombrie 1917, gratie faptului ca, ajutat de cateva detasamente de mateloti, reusise a expulza adunarea legislativa. Ajuns sef al Cekai din Petersburg introduce incetul cu incetul teroarea ca mijloc de actiune. Pentru aceasta fi-a recrutat colaboratori (spioni si calai) din oamenii cat mai docili si supusi lui.

La inceput se multimea a da mandate de arestari in masa si nu trimitea la moarte decat pe prizonierii care cautau sa fuga. Cu timpul insa executiile incep sa se inteteasca, la un moment dat Uritki cerand guvernului sa voteze "teroarea masiva", pe motiv ca siguranta statului nu putea fi garantata decat prin suprimari in masa.

Se intampla insa ca printre primile victime ale executiei colective, organizate de Uritki chiar in ziua cind guvernul sovietic a votat "teroarea inasiva", se gasea si un tanar ofiter evreu - Perlzweig - de la Academia militara Mihailov.

Un camarad si prieten al acestuia, Leunida Kannegiesser, evreu, tot elev al Academiei Militare, ca sa-l razbune, asasineaza pe Uritki in ziua de 30 august 1918, in momentul cand voia sa se urce in ascensorul de la palatul Ministerului de Externe. in scara aceleiasi zile chiar, un alt atentat, si mai impresionant, se incearca la Moscova : studenta Dora Kaplan ataca pe insusi Lenin, care scapa numai cu o usoara rana la brat.

Bolsevicii luara imediat masuri represive extraordinare. Djerjinski isi asuma sarcina d3 a pune in aplicare aceste masuri exemplare. El dadu ordin la toate filialele din provincie ale Cekai sa se perctapa un "impozit de sange" de la fiecare oras si sat, ca lascumparare pentru moartea lui Uritki si pentru atdhthttul incercat asupra lui Lenin. Ca urmare, o mare parte din detinutii politici, pe toata intinderea Rusiei, au fost masacrati, caci ordinul s-a executat cu punctualitate.

Din toate localitatile soseau pe biroul lui Djerjinski rapoarte ce aveau cam urmatorul continut : "in comuna X ... au fost impuscati (ca expiatie pentru Uritki si Lenin; trei popi, opt ofiteri, zece negustori si cincisprezece intelectuali).